

UDENRIGSMINISTERIET

Til medlemmerne af folketingets
markedsudvalg og disses sted-
fortrædere

ASIATISK PLADS 2
1448 KØBENHAVN K
TELEFON: (01) 92 00 00
GIROKONTO 3 00 18 06
TELEX: 31292 ETR DK
TELEGRAMADRESSE: ETRANGERES

1 bilag Afdeling/kontor M.S. J. nr. 400.C.2-0 Dato 14. november 1985

Afdelings- og kontorbetegnelse bedes ved besvarelse anført på kuverten.

./.
Under henvisning til udvalgets skrivelse af 1. november 1985 (alm. del - bilag 52) fremsendes hoslagt svar på det deri stillede spørgsmål 8 vedrørende brug af grundlovens §20 i relation til traktatfæstelse af områder fra art. 235.

H. M. Jensen

10/10/1914

Dear Sir,
I have the pleasure to
acknowledge the receipt
of your letter of the
10th inst. in relation
to the above.

I am sorry that I
cannot give you a
more definite answer
at this time.

Very truly yours,
[Signature]

Yours faithfully,
[Signature]

Spørgsmål 8

Udvalget udbeder sig en fyldig redegørelse om brug af grundlovens §20 i relation til traktatfæstelse af områder fra art. 235.

Svar:

Som bekendt blev der ved grundlovsændringen i 1953 indført en særlig bestemmelse i grundloven, som havde til formål at gøre det lettere for Danmark at tilslutte sig nye internationale samarbejdsorganer af den type, som i dag kendes fra De europæiske Fællesskaber. Formålet var at gøre dansk tilslutning til sådanne samarbejdsorganer mulig uden ændring af grundloven.

Grl. §20, stk. 1, lyder således:

"Beføjelser, som efter denne grundlov tilkommer rigets myndigheder, kan ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde."

I §20, stk. 2, beskrives den procedure, som i givet fald skal anvendes.

Det følger af bestemmelsen, at den skal finde anvendelse, såfremt beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, skal overlades Fællesskabets institutioner. Det er derfor nødvendigt at sondre mellem beføjelser, som i dag tilkommer rigets myndigheder, og beføjelser, som allerede ved Danmarks tiltrædelse er overladt til Fællesskabets institutioner.

Tiltrædelseslovens §2 lyder således:

"Beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kan i det omfang, det er fastsat i de i §4 nævnte traktater m.v., udøves af De europæiske Fællesskabers institutioner."

Omfanget af de beføjelser, som ved tiltrædelsen er overladt Fællesskabets institutioner, er således fastlagt ved en henvisning til de foreliggende traktater, herunder hjemmelsbestemmelsen i EØF-traktatens art. 235.

De beføjelser, som i dag kan udøves af Rådet på grundlag af art. 235, er således allerede overladt. Det gør her-

efter ingen forskel, om beføjelserne udøves på grundlag af art. 235 eller et særskilt nyt kapitel i traktaten.

Medens §2 i tiltrædelsesloven som krævet af Grl. §20 fastlægger omfanget af beføjelser, som overlades, er det karakteristisk, at de organer, som kan udøve beføjelserne, ikke er specificeret. Heri ligger, at institutionerne kan ændres. Endvidere kan det udledes af formuleringen af §2, at det ikke er fastlagt, hvilke beføjelser de enkelte institutioner skal udøve. En vis omfordeling af beføjelser mellem institutioner kan således ske. Endelig ses det, at traktatens forskellige afstemningsregler ikke er omtalt eller på anden måde fastlåst for fremtiden. Det er f.eks. ikke bestemt, at overladte beføjelser kun kan udøves på de betingelser, som var fastlagt i traktaterne på tidspunktet for Danmarks tiltrædelse.

At tiltrædelsesloven bygger på den forudsætning, at §20 skal anvendes ved fremtidige ændringer, som indebærer overladelse af yderligere beføjelser, kommer klart frem i bemærkningerne til §2:

"Denne bestemmelse indebærer, at beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder i henhold til grundlovens §20, overlades til De europæiske Fællesskabers institutioner i det omfang, det følger af de enkelte artikler i de traktater m.v., der er gengivet i bilag 1 og 2 til lovforslaget. Fællesskabernes institutioner har kun de beføjelser, som bestemmelserne i traktaterne tillægger dem.

Tildeling af yderligere beføjelser forudsætter en traktatændring, der skal ratificeres i overensstemmelse med medlemsstaternes forfatningsmæssige bestemmelser, for Danmarks vedkommende under iagttagelse af reglerne i Grl. §19 og 20."

I udenrigsøkonomiministerens fremsættelsestale hedder det bl.a.:

"En ændring af traktaten kan ifølge art. 236 kun ske, hvis landene beslutter ændringerne på grundlag af forhandlinger på en konference mellem medlemslandene og resultatet er godkendt efter hvert lands statsretlige regler. For Danmarks vedkommende indebærer dette, at folketingets godkendelse skal foreligge. Er der yderligere tale om, at ændringerne tillægger Fællesskabets organer nye overnationale beføjelser, kræves grundlovens §20 iagttaget ..."

Regeringens forelæggelse var bl.a. baseret på professor Max Sørensens responsum til folketingets markedsudvalg, "Forfatningsretlige problemer i forbindelse med Danmarks indtræden i De europæiske Fællesskaber", offentliggjort i Juristen 1971, side 434.

Dette resposum og justitsministeriets "Redegørelse for visse statsretlige spørgsmål i forbindelse med en dansk tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber" fra juli 1972 giver også udtryk for den opfattelse, at ændringstraktater kun skal behandles efter §20, såfremt de i sig selv indebærer overladelse af nye beføjelser. Ændringer i traktaterne i øvrigt skal behandles efter Grl. §19. Justitsministeriets redegørelse er offentliggjort i Nordisk Tidsskrift for International Ret 1971, side 65 ff.

Under tiltrædelseslovens meget omfattende behandling i folketinget blev der ikke på noget tidspunkt gjort indsigelse mod udformningen af tiltrædelseslovens §2, lovbemærkningerne, den citerede passus i ministerens fremsættelsestale eller de tilsvarende udsagn i Max Sørensens resposum og justitsministeriets redegørelse.

Det bemærkes i øvrigt, at institutionelle tilpasninger tidligere er foretaget uden anvendelse af Grl. §20. Således i forbindelse med ratifikation af den 2. budgetændringstraktat i 1976, hvor Parlamentet fik sine nuværende budgetbeføjelser, akten om direkte valg til Parlamentet i 1978 og traktaten om Grækenlands tiltrædelse i 1980.

Det følger af det ovenanførte, at tilvejebringelse af et mere specifikt traktatgrundlag i traktaten for områder, som i dag kan være genstand for Fællesskabsregulering på grundlag af art. 235 (eller andre bestemmelser), ikke nødvendiggør brug af grundlovens §20.

Det er herved forudsat, at det nævnte mere specifikke traktatgrundlag i sin formulering holder sig inden for rammerne af, hvad art. 235 (eller andre bestemmelser) ville kunne give hjemmel til. En vurdering af, om dette er tilfældet må tage udgangspunkt i, at de nuværende traktatbestemmelser kun kan benyttes til foranstaltninger, der har en vis tilknytning til det økonomiske liv.

Den 14. november 1985

